

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์กลุ่มกะหรี่ปั๊บบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอรเวาว์น จังหวัดเลย
Product packaging development of curry puffs of Pha In Plaeng Subdistrict, Erawan District,
Loei Province.

เมทยา อิมเอิบ¹ เยาว์ธิดา รัตนพลแสน² ตะวันรอน สังขวน³

E-mail: methaya.ime@lru.ac.th

โทรศัพท์: 08-9944-3329

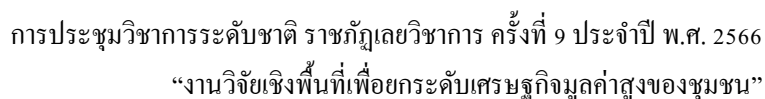
บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกะหรี่ปั๊บบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอรเวาว์น จังหวัดเลย และ2) เพื่อพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มกะหรี่ปั๊บบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอรเวาว์น จังหวัดเลย ที่เป็นการแสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มกะหรี่ปั๊บบทั้งหมด 10 ราย โดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก สทนากลุ่ม และ SWOT Analysis วิเคราะห์ข้อมูลด้วย การสรุปประเด็นเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยประกอบด้วย (1) กลุ่มกะหรี่ปั๊บบต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างจากชุมชนอื่นๆ อีกทั้งรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ยังไม่น่าสนใจ และฉลากยังไม่น่าสนใจ เป็นการพิมพ์ด้วยกระดาษรูปแบบธรรมดา กล่องกระดาษธรรมดาสีขาว หากถูกน้ำหรือความชื้นกระดาษเปื่อยยุ่ยได้ง่าย (2) พัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์สะดวกในการบริโภค มีขนาดที่สามารถพกพาได้สะดวก รูปแบบและสีสันสวยงาม สร้างความน่าจดจำ แสดงชื่อตราสินค้าได้อย่างชัดเจน แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ และให้รายละเอียดของข้อมูลสินค้าได้ครบถ้วน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน มีโอกาสแข่งขันในเชิงธุรกิจ

.....
คำสำคัญ: การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ กลุ่มกะหรี่ปั๊บบ ตำบลผาอินทร์แปลง

Abstract

The purposes of this study were 1) To study to study product information of curry puffs of Pha In Plaeng Subdistrict, Erawan District, Loei Province. (2) To develop packaging design for curry puff products of Pha In Plaeng Subdistrict, Erawan District, Loei Province, which represents the identity of the community. This is qualitative research. Data were collected from 10 samples, by using deep interview, focus group, and SWOT analysis. The data obtained were analyzed by summary of content analysis. Results showed that (1) Curry puff group wants to develop products to be different from other communities Also, the style of packaging is not attractive. and the label is not interesting It is printed on plain paper. plain white paper box If exposed to water or moisture, the paper is easy to deteriorate. (2) Develop a form of packaging that is convenient for consumption. It has a size that can be easily carried. beautiful patterns and colors create a memorable Show the brand name clearly. show uniqueness and provide complete details of product information can create added value upgrading the product to a standard Opportunity to compete in business.

[2]

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม โดยมีขั้นตอนคือการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT analysis) เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคและวิเคราะห์ข้อมูลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกะหรี่ปั๊บของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย และใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง Semi-Structured Interview โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ใช้คำถามเกี่ยวกับการพัฒนาออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มกะหรี่ปั๊บของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่เป็นการแสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชน เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย สอบถามข้อมูลของกลุ่ม ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ข้อมูลการจำหน่าย บรรจุภัณฑ์เดิม ปัญหาและความต้องการรวมถึงการเก็บข้อมูลด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน พร้อมทั้งแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ โดยผู้วิจัยจะใช้คำถามแต่ละตอน ตั้งประเด็นคำถามย่อยเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ตอบอธิบายและร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาภูมิปัญญาด้านสิ่งทอจนครบทุกประเด็นทั้งนี้ผู้วิจัยนำอุปกรณ์สำหรับการเก็บบันทึกข้อมูลไปใช้ระหว่างการสัมภาษณ์ เช่น ปากกา สมุดจดบันทึก เครื่องอัดเสียง กล้องถ่ายรูป เป็นต้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อศึกษาข้อมูลและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกะหรี่ปั๊บของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง Semi-Structured Interview โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ติดต่อประสานงานเบื้องต้นไปยังผู้ใหญ่ชุมชนตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลยและลงสำรวจพื้นที่พร้อมสร้างความคุ้นเคยกับชุมชน

4.2 ติดต่อประสานงาน ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อนัดสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

4.3 ขั้นตอนในการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้แนะนำตัวเองและสร้างบรรยากาศการสัมภาษณ์ให้เป็นกันเอง การสัมภาษณ์จะใช้การพูดคุยกันเป็นสร้างความคุ้นเคยในระดับหนึ่ง เมื่อผู้ถูกสัมภาษณ์เริ่มผ่อนคลาย ผู้วิจัยก็จะเริ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาคำนี้เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สัมภาษณ์ได้เตรียมความพร้อมในการให้ข้อมูล และผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตจากผู้ถูกสัมภาษณ์ใช้เครื่องบันทึกเสียง โดยการสัมภาษณ์เป็นลักษณะกึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์เป็นลักษณะพูดคุยตัวต่อตัว ใช้เวลาประมาณ 30 - 45 นาที เมื่อการสัมภาษณ์ยุติลงคณะผู้วิจัยได้กล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึกให้กับตัวผู้ถูกสัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลและขอเบอร์โทรติดต่อเพื่อไว้ในกรณีที่ข้อมูลไม่ชัดเจน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยจะนำคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปประเด็นเชิงเนื้อหา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามข้อคำถามในแต่ละตอนของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งจะครอบคลุมตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาการวิจัย

5.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่รวบรวมได้นำมาสรุปผล และจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1) การออกแบบตราสินค้า (Brand) เป็นการใช้อักษร รูปภาพ ที่บ่งชี้กลุ่มผู้ผลิตหรือสัญลักษณ์สินค้า นำมาจัดองค์ประกอบที่สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน

2) การออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ เป็นการกำหนดลักษณะ รูปทรง ขนาดการเลือกใช้วัสดุ และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อตอบสนองการใช้งาน อำนวยความสะดวกในการ จับ หิ้ว ถือ ได้ง่ายและสะดวก พร้อมทั้งสามารถมองเห็นตัวสินค้าภายในบรรจุภัณฑ์ได้

3) การออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ เป็นการใช้รูปภาพ สี สัน ลวดลาย ตราสัญลักษณ์ ตัวอักษร และข้อมูลต่างๆ นำมาจัดวางองค์ประกอบ(Composition) เช่นรูปแบบที่สวยงาม โดดเด่น มีเอกลักษณ์ และมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

4) การสร้างบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ (Prototype) เป็นการนำเอาแบบที่ได้มาสร้างเป็นต้นแบบให้กับกลุ่มกะหรี่ปั๊บบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย เพื่อนำไปใช้พิมพ์เป็นบรรจุภัณฑ์ต่อไป

ผลการวิจัย

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์กลุ่มกะหรี่ปั๊บบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างมาจากสมาชิกทั้งหมดของกลุ่มกะหรี่ปั๊บบ โดยมีขั้นตอนคือการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT analysis) เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคและวิเคราะห์ข้อมูลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกะหรี่ปั๊บบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ด้วยแบบสนทนากลุ่ม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปเป็นข้อมูลศึกษา ร่วมกับเอกสารแล้วจัดทำแบบสนทนากลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนทั้งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อให้ทราบจุดแข็งที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงาน ทราบจุดอ่อนที่อาจจะทำลายผลการดำเนินงานและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อให้ทราบโอกาสเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินงาน ทราบอุปสรรคของที่จะขัดขวางการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงาน ผลของการการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT analysis) สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลของการการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT analysis)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. กลุ่มกะหรี่ปั๊บบมีความสามัคคี ให้ความร่วมมือต่อการทำกิจกรรมในทุกครั้ง 2. ผู้นำกลุ่มกะหรี่ปั๊บบมีความเป็นผู้นำสูง มีศักยภาพในการบริหารจัดการงาน 3. มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นกันเอง อีกทั้งยังให้เกียรติซึ่งกันและกัน 4. กลุ่มกะหรี่ปั๊บบจัดตั้งมานานมีความชำนาญในการผลิต	1. บรรจุภัณฑ์ไม่ทันสมัย 2. ขาดความรู้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 3. ปริมาณกล้วยเปลี่ยนไปตามฤดูกาล และสภาพอากาศ 4. จำนวนช่องทางจัดจำหน่ายน้อยเกินไป
โอกาส	อุปสรรค
1. มีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือทั้งภาครัฐและเอกชน ในการให้ความรู้ทั้งด้านการผลิต และการจัดเก็บกะหรี่ปั๊บบให้เป็นไปตามมาตรฐาน 2. มีแหล่งท่องเที่ยวเกิดขึ้นใหม่ โอกาสในการเพิ่มช่องทางการขายมีมากขึ้น 3. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยลดต้นทุน และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้มีหลากหลายมากขึ้น	1. ขาดความรู้ในด้านเทคโนโลยี เนื่องจากส่วนใหญ่สมาชิกในชุมชนจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นจึงทำให้ไม่มีความรู้ความชำนาญในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ส่งผลทำให้ผลงานบางอย่างไม่ทันเวลา ไม่ทันสมัย ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 2. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้ผู้บริโภคใช้จ่ายน้อยลง

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบแบ่งออกเป็นสามส่วน คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกะหรี่ปั๊บบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย และ2) เพื่อพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มกะหรี่ปั๊บบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่เป็นการแสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

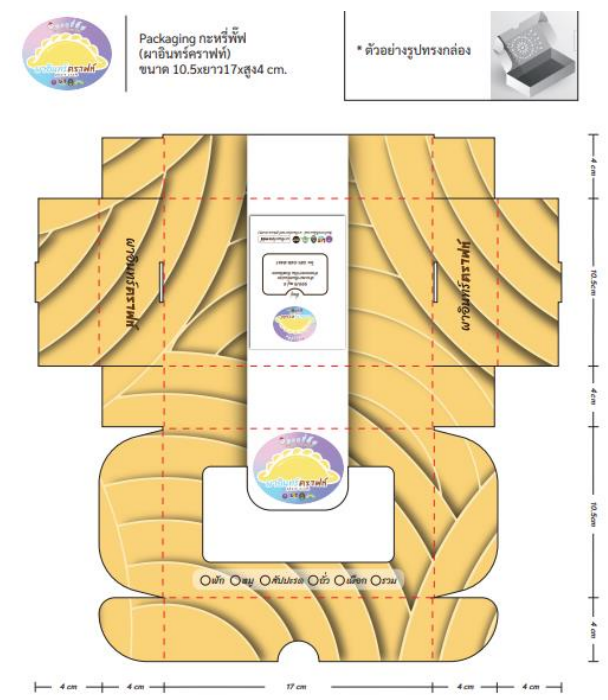
1. ผลการศึกษาศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกะหรีบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย พบว่าปัญหาที่ทางกลุ่มกะหรีบ คือ ต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้แตกต่างจากชุมชนอื่นๆ อีกทั้งรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ยังไม่น่าสนใจ และฉลากยังไม่น่าสนใจ เป็นการพิมพ์ด้วยกระดาษรูปแบบธรรมดา กล่องกระดาษธรรมดาสีขาว หากถูกน้ำหรือความชื้นกระดาษเปื่อยยุ่ยได้ง่าย ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

".....บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มเรา ทำง่ายๆ ใช่วัสดุที่หาได้ง่ายๆ ไม่มีความคงทน ไม่โดดเด่น....."

2. ผลการพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มกะหรีบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่เป็นการแสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชน พบว่าที่ผ่านมามีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกะหรีบ เริ่มต้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเจ้าหน้าที่ในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ มาให้ความรู้ในด้านการผลิตเป็นต้นแบบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม แต่ทางด้านบรรจุภัณฑ์ยังคงใช้เป็นกล่องกระดาษธรรมดา ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะ จึงได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์สะดวกในการบริโภค มีขนาดที่สามารถพกพาได้สะดวก รูปแบบและสีสันสวยงาม สร้างความน่าจดจำ แสดงชื่อตราสินค้าได้อย่างชัดเจน แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ และให้รายละเอียดของข้อมูลสินค้าได้ครบถ้วน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม ยกย่องผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน มีโอกาสแข่งขันในเชิงธุรกิจ

ภาพที่ 1 ตราสินค้า (Brand)

ภาพที่ 1 บรรจุภัณฑ์ต้นแบบ (Prototype)

อภิปรายผล

จากการพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มกะหรี่ปั๊บบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) สรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ สะดวกในการบริโภคกรณีที่ต้องแบ่งออกมารับประทาน มีขนาดที่สามารถพกพาได้สะดวก อีกทั้งยังมีความสะดวกในการเก็บรักษาไว้ โดยการใช้วัสดุของบรรจุภัณฑ์ที่แข็งแรง รูปแบบและสีสันสวยงาม สร้างความน่าจดจำ แสดงชื่อตราสินค้าได้อย่างชัดเจน แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ และให้รายละเอียดของข้อมูลสินค้าได้ครบถ้วน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม ยกย่องผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน มีโอกาสแข่งขันในเชิงธุรกิจ สอดคล้องกับ สมุภาลี กรดกนก (2558) ศึกษาการออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ทุเรียนอบกรอบในอำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส พบว่าวัสดุของบรรจุภัณฑ์ที่มีความแข็งแรง สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภคในระดับมาก รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสินค้าอีกด้วยและยังสอดคล้องกับ พรวิจิ บุญเลี้ยง (2561) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์แคบหมูนายแม่ จังหวัดลำปาง ในภาพรวม คือ ผู้ประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์มีตราสินค้าเป็นของตนเองแต่ยังไม่เป็นที่จดจำของตลาดและผู้บริโภค วัสดุที่ใช้ทำบรรจุภัณฑ์มีรูปแบบไม่เหมาะสมแก่การเป็นของฝาก รายละเอียดในฉลากมีไม่ครบตามมาตรฐานของป้ายฉลากสินค้า ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์โดยเลือกใช้วัสดุของบรรจุภัณฑ์เป็นพลาสติก (Plastic Container) และใช้ฟิล์มพลาสติกใส opp ความหนา 20 ไมครอน และ cpp 70 ไมครอน ในส่วนของบรรจุภัณฑ์ที่สามารถมองเห็นผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใน สร้างตราสินค้าให้เป็นที่จดจำ การใช้ลวดลายและภาพประกอบที่มีความทันสมัย พร้อมทั้งใส่รายละเอียดของสินค้า ช่องทางการติดต่อที่สะดวกรวดเร็ว

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มกะหรี่ปั๊บบของตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย พบว่า (1) กลุ่มกะหรี่ปั๊บบต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้แตกต่างจากชุมชนอื่นๆ อีกทั้งรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ยังไม่น่าสนใจ และฉลากยังไม่น่าสนใจ เป็นการพิมพ์ด้วยกระดาษรูปแบบธรรมดา กล่องกระดาษธรรมดาสีขาว หากถูกน้ำหรือความชื้นกระดาษเปื่อยยุ่ยได้ง่าย (2) พัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์สะดวกในการบริโภค มีขนาดที่สามารถพกพาได้สะดวก รูปแบบและสีสันสวยงาม สร้างความน่าจดจำ แสดงชื่อตราสินค้าได้อย่างชัดเจน แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ และให้รายละเอียดของข้อมูลสินค้าได้ครบถ้วน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม ยกย่องผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน มีโอกาสแข่งขันในเชิงธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์จะต้องคำนึงถึงควมมีอัตลักษณ์เฉพาะที่แสดงถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิต และควรเน้นรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีประโยชน์การใช้สอย สะดวกในการหิ้ว พกพา และการเก็บรักษา
2. หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนให้ผู้ผลิตสามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์หรือพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และเน้นการใช้วัสดุจากท้องถิ่นให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ในด้านโครงสร้างและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ในการขนส่งและคุณภาพของสินค้าที่อยู่ภายใน

2. ในการศึกษาต่อไปในอนาคตควรมีการศึกษากลุ่มผลิตภัณฑ์อื่นๆ ให้มากขึ้นครอบคลุมทุกผลิตภัณฑ์เพื่อทราบว่ากลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนสามารถพัฒนาศักยภาพการผลิตเพื่อจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ของคนในชุมชนท้องถิ่นส่งผลให้เกิดตัวชี้วัดการพัฒนาอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

จิตติมา เสือทอง และคณะ. (2555). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ขนมทองพับ กลุ่มสตรีแม่บ้านเชียงขจี จังหวัดนันทบุรี.

รายงานวิจัย. คณะคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

จิตพนธ์ ชุมเกต. (2560). การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. รายงานวิจัย. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร รุ่งทิวา ชูทอง และ สุรชาติพิทย์ ท้วจบ. (2563). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์ข้าวปลอดสารแปรรูปกลุ่มวิสาหกิจข้าวเตาปูน จังหวัดราชบุรี. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 ก.ค.-ก.ย. 63.

พรวิจิ บุญเลี้ยง. (2561). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์แคบหมูนายแม่จังหวัดลำปาง. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

อัจฉรา มลิวงศ์ และขจรศักดิ์ วงศ์วิราช. (2553). การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวดแผนไทยบ้านแม่ทะ อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

อโนทัย เพชรสุวรรณ. (2549). การออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวแต๋น ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.